

કાપણી સમયે બટાટાના ભાવનો વરતારો

બટાટા એ એક મુખ્ય ખાદ્ય પાક છે જે વિશ્વના ૧૦૦ થી વધુ દેશોમાં ઉગાડવામાં આવે છે. વિશ્વના બટાટાના અડધા ઉત્પાદનમાં એકલા એશિયાનો હિસ્સો છે, જ્યારે ચીન અને ભારત આ ઉત્પાદનમાં લગભગ ૩૮% હિસ્સો ધરાવે છે. બટાકાના વપરાશના કિસ્સામાં, છેલ્લા કેટલાક દાયકાઓમાં ભારતની સ્થાનિક માંગ ધીરે ધીરે વધી રહી છે.

ભારતમાં વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમિયાન બટાટાનો અંદાજીત વાવેતર વિસ્તાર આશરે ૨૧.૫૮ લાખ હેક્ટર હતો અને ઉત્પાદન અંદાજે ૫૧.૩૦ મેટ્રિક ટન જ્યારે તેની સરખામણીમાં વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦૧૯માં વાવેતર વિસ્તાર આશરે ૨૧.૭૩ લાખ હેક્ટર હતો અને ઉત્પાદન અંદાજે ૫૦.૧૯ મેટ્રિક ટન રહેલ.

ગુજરાતમાં વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં બટાટા હેક્ટરનું વાવેતર ૧.૨૫ લાખ હેક્ટર (બીજો આગોતરો અંદાજ, કૃષિ કલ્યાણ વિભાગ, ગાંધીનગર, ગુજરાત) નોંધાયેલ, જે ગત વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં ૧.૧૮ લાખ હેક્ટર રહેલ (ધારેલ અંતિમ આગોતરો અંદાજ, કૃષિ કલ્યાણ વિભાગ, ગાંધીનગર, ગુજરાત). વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ દરમિયાન બટાટાના ઉત્પાદનનું અનુમાન આશરે ૩૮.૯૬ લાખ મેટ્રિક ટન જેટલું છે જે વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં ૩૫.૭૮ લાખ મેટ્રિક ટન થયેલ.

વર્ષ ૨૦૨૦માં, બટાટાના ભાવ ઓછા વાવેતર અને ઉત્પાદને કારણે ખેડૂતોની તરફેણમાં હતા, જેનું મુખ્ય કારણ કાપણી સમયે બટાટા ઉગાડતા વિસ્તારોમાં પ્રતિકુળ વાતાવરણ હતું. આ ઉપરાંત, કોરોના રોગચાળાની સ્થિતિએ બટાટાની સમગ્ર સપ્લાય ચેઇન અને લોકોની ખરીદીની વર્તણૂકને અસર કરી હતી. વર્ષ ૨૦૨૦ દરમિયાન ફેબ્રુઆરી અને માર્ચમાં બટાટાના ભાવ અનુક્રમે રૂ.૧૧૦૫ અને રૂ.૧૨૫૦ રહેલ. ગુજરાતના બજારોમાં બટાટાની અછત અને માંગને કારણે જાન્યુઆરી-૨૦૨૧ના અંત સુધી બટાટાના સ્પર્ધાત્મક ભાવ બજારમાં હતા પરંતુ તે મધ્ય ફેબ્રુઆરી-૨૦૨૧થી લણણીના સમયગાળા સુધી, બજારમાં નવા પાકની આવક થશે જેની ભાવ પર અસર થવાની સંભાવના છે.

જાન્યુઆરી-૨૦૨૧માં ભારત સરકારે વિના લાઇસન્સ ભૂટાનમાંથી ૧૦ લાખ મેટ્રિક ટન તાજા બટાટાની આયાતની મંજૂરી આપી છે (ઇકોનોમિક ટાઇમ્સ). જ્યારે કોરોના રોગચાળાને કારણે,

હાલમાં નિકાસ ખૂબ ઓછા પ્રમાણમાં થાય છે. જે આપણાં ઘરેલુ બજારોમાં બટાટાના ભાવમાં અસર કરી શકે છે.

આ બધી ઉપલબ્ધ માહિતી અને વેપારીઓ સાથે કરેલા પરામર્શને ધ્યાનમાં લેતા, સેન્ટર ઓફ એગ્રીકલ્ચરલ માર્કેટ ઈન્ટેલીજન્સ નાહેપ-કાસ્ટ પ્રોજેક્ટ, આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ ખાતે સંશોધન હાથ ધરવામાં આવેલ જેમાં ગુજરાતનાં બટાટાનાં મુખ્ય માર્કેટ ચાર્ડનાં ગત વર્ષોના માસિક ભાવોનું વિશ્લેષણ કરેલ. જેના તારણ પરથી અનુમાન છે કે ફેબ્રુઆરી - માર્ચ ૨૦૨૧ દરમિયાન બટાટાના ભાવ કાપણી વખતે રૂ. ૧૩૦ થી રૂ. ૧૬૦/ ૨૦ કિલો. (રૂ. ૬૫૦ થી રૂ. ૮૦૦ પ્રતિ ક્વિન્ટલ) રહી શકે છે.